

Úloha
č. 3

AI – ČESKÝ JAZYK, VYPRAVOVÁNÍ

Tato úloha je vhodná pro výuku tématu vypravování na ZŠ. / Návrh úlohy vypracovala Veronika Veseloušová

AI – ČESKÝ JAZYK, VYPRAVOVÁNÍ

?

Všimli jste si, že někdy je těžké začít psát vlastní text? Přemýšleli jste, zda může AI pomoci s osnovou, nápady nebo opravou textu, aniž by práci udělala za vás?

Vytváření představy:

Představte si AI jako pomocníka, který vám nabídne několik možných cest, ale vy sami rozhodnete, kterou z nich zvolíte. Podobně jako kamarád, který poradí, ale konečný text musí být váš.

POMŮCKY

- tablety nebo počítače (mobily)
- textový editor/ sešit
- AI asistent / Chatbot

CÍLE

Badatelsky objevit, jak lze AI využít v českém jazyce při tvorbě osnovy, nápadů a úpravě textu, aniž by nahradila samostatnou práci žáka.

POSTUP

1 Napiš si se žáky osnovu a krátké vypravování na téma nezapomenutelný školní den.

Př: žákem vytvořená osnova:

Úvod

- Jedno ráno jsem šel do školy jako každý jiný den.
- Myslel jsem si, že nás čeká normální vyučování.
- Vůbec jsem netušil, že na ten den budu ještě dlouho vzpomínat.

Začátek děje

- Hned ráno byla ve třídě nějaká divná atmosféra.
- Spolužáci si mezi sebou něco šeptali a byli víc nervózní než obvykle.
- Učitel přišel do třídy a oznámil nám překvapení.

Zápletka

- Dozvěděli jsme se, že místo normální výuky nás čeká zvláštní program.
- Nejdřív jsme měli radost, protože jsme si mysleli, že se nebudeme učit.
- Pak se ale stalo něco nečekaného, co celý den úplně změnilo.

Vyvrcholení

- Nastal nejzajímavější a nejnapínavější moment celého dne.
- Všichni byli překvapení, smáli se nebo byli v šoku.
- Já jsem byl chvíli nervózní, ale zároveň jsem si to užíval.

Rozuzlení

- Nakonec všechno dobře dopadlo.
- Celá třída o tom ještě dlouho mluvila.
- Domů jsem odcházel s pocitem, že tohle opravdu nebyl obyčejný školní den.

Závěr

- Tento den byl pro mě nezapomenutelný.
- Zažil jsem něco, co se nestává každý den.
- Myslím, že na něj budu vzpomínat ještě hodně dlouho.

Osnova vygenerovaná AI:

- 2 Poté si to zkusíme s AI, zadejte chatbotovi prompt (vysvětlení + práce s prompty je úloha č. 2.):
„Navrhni osnovu slohového útvaru vypravování pro žáka základní školy a daného ročníku na téma Nezapomenutelný školní den.“

Navrhni osnovu slohového útvaru vypravování pro žáka základní školy a daného ročníku na téma Nezapomenutelný školní den.

+ Přemýšlení

Přemýšlení několik sekund

Jasně — tady je jednoduchá osnova vypravování na téma Nezapomenutelný školní den pro žáka základní školy.

Osnova vypravování

1. Úvod

- Kdy se tento den odehrál
- Kde to bylo
- Proč byl tento den jiný než ostatní

2. Začátek děje

- Jak ráno začalo
- Co se ve škole chystalo
- Jaké jsem měl/a pocity

3. Hlavní část

- Co zajímavého nebo nečekaného se stalo
- Kdo u toho byl
- Jak jsem reagoval/a já a ostatní
- Co bylo nejzábavnější, nejnapínavější nebo nejhezčí

- 3 Porovnejte rozdíly v obou osnovách. Vyhodnoťte, která je lepší.

Př: žákem vytvořená osnova:

Úvod

- Jedno ráno jsem šel do školy jako každý jiný den.
- Myslel jsem si, že nás čeká normální vyučování.
- Vůbec jsem netušil, že na ten den budu ještě dlouho vzpomínat.

Začátek děje

- Hned ráno byla ve třídě nějaká divná atmosféra.
- Spolužáci si mezi sebou něco šeptali a byli víc nervózní než obvykle.
- Učitel přišel do třídy a oznámil nám překvapení.

Zápletka

- Dozvěděli jsme se, že místo normální výuky nás čeká zvláštní program.

Osnova vygenerovaná AI:

Jasně — tady je jednoduchá a přehledná **osnova vypravování** pro žáka ZŠ k tématu **Nezapomenutelný školní den**.

Osnova vypravování

1. Úvod

- Kdy a kde se příběh odehrává
- Jak začal obyčejný školní den
- Proč se zdál nejdřív úplně normální

2. Začátek děje

- Příchod do školy
- Setkání se spolužáky a učitelem
- První náznak, že se stane něco neobvyklého

3. Zápletka

- Nejdřív jsme měli radost, protože jsme si mysleli, že se nebudeme učit.
- Pak se ale stalo něco nečekaného, co celý den úplně změnilo.

Vyvrcholení

- Nastal nejzajímavější a nejnapínavější moment celého dne.
- Všichni byli překvapení, smáli se nebo byli v šoku.
- Já jsem byl chvíli nervózní, ale zároveň jsem si to užíval.

Rozuzlení

- Nakonec všechno dobře dopadlo.
- Celá třída o tom ještě dlouho mluvila.
- Domů jsem odcházel s pocitem, že tohle opravdu nebyl obyčejný školní den.

Závěr

- Tento den byl pro mě nezapomenutelný.
- Zažil jsem něco, co se nestává každý den.
- Myslím, že na něj budu vzpomínat ještě hodně dlouho.

- Co zvláštního se ve škole přihodilo
- Jak na to reagovali spolužáci a učitelé
- Jaké pocity hlavně vypravěč prožíval

4. Vyvrcholení

- Nejdůležitější a nejnapínavější okamžik celého dne
- Co se stalo a proč na to nejde zapomenout

5. Rozuzlení

- Jak celá situace dopadla
- Co následovalo potom
- Jak den skončil

6. Závěr

- Proč byl tento školní den nezapomenutelný
- Co si z něj vypravěč odnesl
- Jak na něj vzpomíná dnes

4 Napromptujte Vaši osnovu do ChatGPT a poté zadejte chatbotovi: „Vytvoř vyprávění podle obou osnov. Napiš to na max. 200 slov“

Vyprávění žáka, tvořeno AI (max. 200 slov):

Jedno ráno jsem šel do školy jako každý jiný den. Myslel jsem si, že nás čeká obyčejné vyučování, písemky a zkoušení. Už když jsem ale vešel do třídy, připadalo mi, že je něco jinak. Spolužáci si mezi sebou šeptali, usmívali se a vypadali nervózněji než obvykle. Nevěděl jsem proč, a tak jsem si sedl do lavice a čekal, co se bude dít.

Když přišel učitel do třídy, oznámil nám, že dnes místo běžné výuky proběhne zvláštní program. Všichni jsme měli radost, protože jsme si mysleli, že se nebudeme muset učit. Nejdřív jsme soutěžili ve skupinách a plnili

Vyprávění AI, tvořeno AI (max. 200 slov):

Jedno pondělní ráno jsem šel do školy jako obvykle. Nic nenasvědčovalo tomu, že tento den bude jiný než ostatní. Přišel jsem do třídy, pozdravil spolužáky a chystal si věci na první hodinu. Všechno vypadalo úplně normálně.

Po chvíli ale přišel náš učitel s tajemným úsměvem. Řekl nám, abychom si sedli, protože pro nás má překvapení. Všichni ztichli a zvědavě čekali. Nakonec jsme se dozvěděli, že místo běžného vyučování nás čeká projektový den plný soutěží, her a úkolů.

Nejvíce mě překvapilo, když jsme měli před celou třídou vystoupit a během několika minut vymyslet krátkou scénku. Nejdřív jsem byl nervózní, protože nemám rád vystupování před ostatními. Když jsme ale začali, tréma ze mě rychle spadla. Naše skupina si vymyslela vtipný příběh a celá třída se smála.

Nakonec jsme dostali pochvalu a malou odměnu. Domů jsem šel s dobrou náladou a měl jsem radost, že jsem překonal strach. Na tento školní den nikdy nezapomenu, protože byl plný překvapení, zábavy a nových zážitků.

různé úkoly. Atmosféra byla skvělá a celá třída se bavila.

Pak se ale stalo něco nečekaného. Jeden ze spolužáků měl vystoupit před celou třídou a úplně zapomněl, co má říct. Nastalo ticho, ale za chvíli jsme ho začali povzbuzovat. Nakonec se uklidnil, všechno zvládl a my jsme mu zatleskali.

Celý den dopadl dobře a ještě dlouho jsme o něm mluvili. Domů jsem odcházel s pocitem, že tohle opravdu nebyl obyčejný školní den. Byl nezapomenutelný, protože jsme drželi při sobě a zažili něco výjimečného.

5 Vyhodnoťte, který text splňuje podmínky slohového útvaru vyprávění, který je psán srozumitelněji, zda byly dodrženy všechny podmínky z osnov.

Nevíte-li, co vše má obsahovat vyprávění, zkuste se ChatGPT zeptat, popř. si to nezapomeňte ověřit.

Př: Stačí nakopírovat text do ChatGPT a zeptat se, co lépe splňuje podmínky slohového útvaru a proč.

Je žádoucí, aby výsledek zkontrolovala i paní učitelka, která svoji odborností potvrdí, či vyvrátí tvrzení umělé inteligence.

6 Pokud máte takto připravený text, tak je možné si pomoci jiné AI (elevenlabs.io) nechat text odvyprávět. Můžete si vybrat z palety několika hlasů.

SHRNUTÍ

Žáci si vyzkoušeli, jak může AI pomoci při tvorbě slohového útvaru, vypravování. Nejprve sestavili vlastní osnovu, poté porovnali svůj přístup s tím, jak podobný úkol zvládne chatbot. Klíčovým zjištěním bylo, že AI je užitečný nástroj pro inspiraci a kontrolu, ale nemyslí za žáka. Neví, co žák skutečně prožil ani co chce říct.

Žáci se naučili formulovat prompty, kriticky hodnotit výstupy AI a rozpoznat, zda text splňuje požadavky slohového útvaru. Pochopili, že AI je pomocník, nikoli náhrada vlastní práce a kreativity.